

УДК 159.923.2:005.336.2(100+477)

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psych-2025-2.08>**Всеволод ЗЕЛЕНІН**

кандидат психологічних наук, професор,

професор кафедри психології,

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

sevacello@gmail.com

ORCID: 0000-0003-1267-9308

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ І ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОВІДНИХ МІЖНАРОДНИХ КОУЧИНГОВИХ СПІЛЬНОТ: СВІТОВА ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА

Анотація. Мета роботи полягає в проведенні порівняльного аналізу професійних стандартів і принципів діяльності провідних міжнародних коучингових спільнот. **Методологія статті** ґрунтується на актуальному питанні сьогодення щодо визначення професійних стандартів принципів діяльності міжнародних коучингових спільнот, теоретико-практичних аспектах формування й розвитку професійних компетентності коучів, здійснення її коректного структурно-функціонального аналізу. **Наукова новизна.** Останніми роками дослідження із цієї тематики активно проводяться в міжнародній науковій спільноті, що вказує на необхідність оптимізації системи сертифікації коуч-спеціалістів з урахуванням викликів сучасності. Також вагоме значення має історичний аспект створення психологічної професії через сертифікацію, зокрема критерії компетентності, специфіка охоплення, ставлення до видів охоплення, ставлення до видів зайнятості й органів, які можуть здійснювати сертифікацію. Проаналізовано розвиток створення різноманітних коуч-асоціацій. Перші були створені неформальні групи коучів, які поступово розвивалися до міжнародних структур. Саме ці структури мають великий вплив, регулюють і підтримують коучів. Завдяки міжнародним коучинговим асоціаціям коуч-спеціалісти досягають високого рівня професіоналізму, що підвищує рівень довіри до коучингу, допомагає розвивати й поширювати його в різних частинах світі. **Висновки.** У роботі проведено порівняльний аналіз дев'яти ключових організацій (асоціації, союзи та федерації), які встановлюють стандарти професійної діяльності коучів у всьому світі. Серед них розглянуто такі як Worldwide Association of Business Coaches (WABC), International Coaching Council (ICC), International Coach Federation (ICF), International Association of Coaching (IAC), Certified Coaches Federation (CCF), European Coaching Institute (ECI), International Guild of Coaches (IGC), International Coach Union (ICU) та інші об'єднання коучів. Кожна з них має свої принципи, критерії кваліфікації та етичний кодекс. Дослідження спрямовано на вивчення ролі коучингу в розвитку лідерів, порівняння методології коучингу й наставництва. Аналіз охоплює розвиток професійних стандартів, сертифікацію та їх вплив на успішність особистості в різних сферах діяльності. Разом із тим визначено спільні методологічні основи, які забезпечують єдність коуч-підходу.

Ключові слова: психологія, коучинг, діяльність, принципи, стандарти, сертифікація.

Vsevolod ZELENIN

Candidate of Psychological Sciences, Professor,

Professor at the Department Psychology,

Dragomanov Ukrainian State University

sevacello@gmail.com

ORCID: 0000-0003-1267-9308

COMPARATIVE ANALYSIS OF PROFESSIONAL STANDARDS AND PRINCIPLES OF LEADING INTERNATIONAL COACHING COMMUNITIES: WORLD AND NATIONAL PRACTICE

Abstract. The purpose of the study is to conduct a comparative analysis of professional standards and principles of the leading international coaching communities. The **methodology** is based on the current issue of defining professional standards of the principles of international coaching communities, theoretical and practical aspects of the formation and development of professional competence of coaches, and the implementation of its correct structural and functional

© В. Зеленін, 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

analysis. **Scientific novelty.** In recent years, scientists in various states have been actively conducting research on this issue and pointing out the need to optimize the certification system for coaching professionals and adapt them to the challenges of our time. Also important is the historical aspect of the creation of the psychological profession through certification, in particular, competence criteria, specifics of coverage, attitudes towards types of coverage, attitudes towards types of employment and bodies that can carry out certification. The development of various coaching associations was analyzed. Informal groups of coaches were the first to be created, which gradually developed into international structures. It is these structures that have great influence, regulate and support coaches. Thanks to international coaching associations, coaching specialists achieve a high level of professionalism, which increases the level of trust in coaching, helps to develop and spread it in different parts of the world. **Conclusions.** A comparative analysis of nine key organizations (associations, unions and federations) that set standards for the professional activity of coaches around the world was conducted. Among them are the following: Worldwide Association of Business Coaches (WABC), International Coaching Council (ICC), International Coach Federation (ICF), International Association of Coaching (IAC), Certified Coaches Federation (CCF), European Coaching Institute (ECI), International Guild of Coaches (IGC), International Coach Union (ICU) and other coaching associations. Each of them has its own principles, qualification criteria, and code of ethics. The analysis presented in the article highlights the process of development of international coaching organizations, the creation of professional coaching standards, certification and their personalities in different organizations. In addition, common methodological foundations that contribute to the unity of coaching approaches have been established.

Key words: psychology, coaching, activity, principles, standards, certification.

Постановка проблеми. Останніми десятиліттями відмічається стрімке зростання інтересу до розвитку й поширення коуч-послуг, формування різноманітних коучинг-організацій, асоціацій, союзів і федерацій в багатьох країнах [1; 9; 15].

Варто зазначити, що розвиток коучингових спільнот у світі зіткнувся з певними труднощами в таких сферах, як визначення ролі коучингу, набір навичок та основних компетенцій у коучів, рівень їхньої освіти й постійний розвиток, сертифікація спеціалістів, наявність керівних органів і дотримання конфіденційності [6].

Оскільки війна в Україні становить значну загрозу національному психічному здоров'ю, професійна психологічна підтримка стала як ніколи важливою для українців. Необхідність регулювання професії та створення безпечного середовища для споживачів психологічних послуг призвела до запровадження ліцензування й сертифікації психологів. В Україні ця система є недосконалою, потребує оптимізації, одним зі шляхів досягнення якої є вивчення та адаптація кращого міжнародного досвіду [16]. Сучасні міжнародні стандарти є більш універсальними, які спрямовані на глобальний рівень, з високим ступенем професіоналізму й широкою акредитацією, тоді як українські коуч-спільноти більш адаптовані до національних потреб і можуть мати свої особливості, що дають їм змогу краще відповідати національним потребам, культурі та бізнес-реаліям.

Аналіз джерел та останніх досліджень. У наш час усе більше уваги приділяється роз-

витку професійних спільнот коучів. У роботах С. О'Ріордан, С. Палмер, Дж. Мацегора, С. Кононенко, В. Савченко, Л. Кононенко вивчають розвиток і становлення коучингових асоціацій та організацій. Автори О. Волошина, Дж.Д. Хові, Дж.Р. Уолл, А.П. Джексон, Дж.Е. Барнетт, Ф.М. Даттіліо наголошують на особливостях сертифікації та акредитації коучів, а також на необхідності встановлення міжнародних стандартів проведення акредитації спеціалістів. Порівняльний аналіз професійних стандартів міжнародних коучингових спільнот і практики в Україні є актуальним питанням для розвитку професійного коучингу.

Мета статті – провести порівняльний аналіз професійних стандартів і принципів діяльності провідних міжнародних коучингових спільнот.

Виклад основного матеріалу. У наш час розвиток ринку коучинг-послуг пов'язаний із появою різноманітних коучів асоціацій та організацій. Деякі з них, крім тренінгових можливостей, пропонують сертифікацію та акредитацію у сфері коучів-практиків та управління коучингу [15, с. 11]. При їх формуванні на увагу заслуговує низка основних питань, деякі з яких є явними (наприклад, ліцензування/кредитування/сертифікація, керівні органи й конфіденційність, етичні питання), тоді як інші є більш неявними (наприклад, ролі, набори навичок/ключові компетенції, освіта/підготовка, а також оплата/відшкодування витрат) [6; 15].

Сьогодні коучинг-практика в Україні визначається умовами воєнного стану. Тому надання

кваліфікованої психологічної допомоги й послуг населенню посідає одне з найважливіших місць у системі збереження, підтримання та профілактики психологічного здоров'я населення [13; 14].

Асоціацію коучів становить професійне об'єднання коучів, яке створене для підтримки, розвитку та просування професії коуча, а також для забезпечення високих стандартів якості коучингових послуг. Для підвищення якості послуг коучингу необхідним кроком є дотримання сертифікації та акредитації спеціалістів. При цьому важлива роль належить рівню компетенції, яка зосереджується на необхідності демонструвати основні фундаментальні й функціональні компетенції в різних спеціалізованих галузях. Крім того, потрібно дотримуватися стандартів для легітимних організацій, що сертифікують ради, і для легітимного процесу сертифікації ради [3; 7]. Сертифікація психологів-практиків має забезпечити отримання справжніми професіоналами відповідних ліцензій і доступ до коучинг-практики [16].

Асоціації коучів можуть бути міжнародними, національними чи регіональними, і вони часто пропонують різні види акредитації, сертифікації та навчання для коучів.

Перші коучі в кінці минулого століття почали об'єднуватися разом з метою обміну досвідом і підвищення рівня свого професіоналізму. Після цього з'явилися перші неформальні спільноти та групи, а в 1995 році вже відкриваються перші міжнародні організації, такі як Міжнародна федерація коучингу (ICF). Розроблена перша система сертифікації й етичних стандартів, що сприяло поширенню коуч-професії на глобальному рівні. Поступово відкриваються нові національні й регіональні асоціації, які підвищують рівень сертифікації та кваліфікації коучів, співпраці між різними організаціями в різних країнах.

В Україні в останні десять років також відкриваються різні школи й асоціації професійного коучингу міжнародного рівня. Коуч-асоціації активно працюють над підвищенням стандартів та етичних норм, розвиваються сучасні платформи й освітні програми. Відбувається професійний рух у напрямі інтеграції коучингу в бізнес, освіту, психологію та інші сфери [1].

Однією з найвідоміших і найбільших організацій у світі, яка визначає міжнародні стандарти коучингу та надає сертифікацію коучам, що пройшли її навчання, є **Міжнародна федерація коучингу (International Coach Federation (ICF))**. Основними моментами її політики є монополізація. ICF намагаються встановити домінуючу позицію на ринку, аби коучинг був асоційований саме з нею, хоча при цьому ICF сама входить до складу великої асоціації. Ключові принципи й цінності Міжнародної федерації коучів становлять етика, професіоналізм, партнерство, досконалість, конфіденційність (таблиця 1). Вона має чітку систему етичного контролю та процес розгляду скарг. Крім того, велику увагу в діяльності Міжнародна федерація коучів приділяє повазі до людини та її автономії, цінує високі етичні стандарти, професіоналізм, відповідальність, партнерство з клієнтом, постійне професійне зростання.

Міжнародна федерація має добре розроблену систему сертифікації (три рівні сертифікації), яка дає коучам можливість підтвердити свою кваліфікацію та відповідність високим стандартам професії. ICF більш вимоглива до практичних годин і сертифікованого навчання, де сертифікація підтверджує рівень компетенцій коуча в певній кількості годин.

Сертифікований коуч-початківець (ACC) – це базовий рівень для новачків у сфері коучингу. Він засвідчує вашу відданість професії коуча та надає необхідні знання й навички для початку практики. Професійний сертифікований коуч (PCC) – ідеально підходить для коучів із середнім рівнем досвіду, які прагнуть поглибити свої знання та досягти професійного визнання. Майстер – сертифікований коуч (MCC) – це найвищий рівень майстерності в коучингу, який доступний лише досвідченим фахівцям із глибокою практикою. І ще є розширена сертифікація з командного коучингу (ACTC), що призначена для коучів, які спеціалізуються на складній дисципліні командного коучингу, зокрема в умовах організаційного середовища.

Міжнародна коучингова спільнота (International Coaching Community, ICC) об'єднує коучів з усього світу. Спільнота акцентує увагу на гуманістичному підході до коучингу, намагаючись зробити процес коу-

Таблиця 1

Основні характеристики провідних міжнародних коучингових спільнот

Назва	Принцип	Фокус	Особливість	Сертифікація
Міжнародна федерація коучів (ICF)	Установлення глобальних стандартів у коучингу	Сертифікація коучів, акредитація навчальних програм, кодекс етики, розвиток професійної спільноти	Найвідоміша асоціація з чіткими рамками для рівнів сертифікації	Сертифікований коуч-початківець (ACC), професійний сертифікований коуч (PCC), сертифікований майстер-коуч (MCC)
Міжнародна коучингова спільнота (ICC)	Гуманістичний підхід до коучингу й розвиток коуча як цілісної особистості	Побудова міжнародної спільноти коучів, підтримка зростання на всіх етапах кар'єри	Велика увага до міжособистісного впливу коучингу й етики стосунків	Система сертифікації з акцентом не тільки на компетенції, а й на гуманістичний підхід
Всесвітня асоціація бізнес-коучів (WABC)	Коучинг як стратегічний бізнес-інструмент	Професіоналізація коучингу в бізнес-середовищі, доказова база, бізнес-компетенції	Спеціалізується на коучингу керівників, топменеджменту, організацій	Сертифікований бізнес-коуч (CBC), старший сертифікований бізнес-коуч (SCBC)
Міжнародна асоціація коучингу (IAC)	Орієнтація на досягнення результатів через майстерність коуча	Компетенції коуча як основа сертифікації, гнучкість щодо підходів і методів	Сертифікація базується на оцінюванні реальних коуч-сесій, а не лише годин	Не має рівнів сертифікації. Сертифікація відбувається як демонстрація майстерності у вирішенні практичних кейсів
Європейська федерація коучів (ECF)	Створення платформи для професійної співпраці європейських коучів	Підтримка професійного розвитку, стандартизація практик у Європі	Розширення професійної спільноти на території ЄС	Акредитований коуч, професійний коуч, майстер-коуч
Європейська рада наставництва та коучингу (EMCC)	Баланс між менторингом і коучингом як інструментами розвитку	Розроблення стандартів, сертифікація фахівців, дослідження, етика	Розроблення стандартів, сертифікація фахівців, дослідження, етика	Базовий рівень (Foundation level), просунутий рівень (Proficient level), рівень майстра (Master level)
Асоціація коучів (AC)	Підвищення стандартів і доступності коучингу в усьому світі	Етика, супервізія, професійний розвиток, відкрита модель сертифікації	Відкрита для коучів із різних шкіл, активна мережа навчань і заходів. Розгалужена підтримка членів (супервізія, навчання, ресурси)	Акредитований коуч (AC), старший акредитований коуч SAC
Глобальний альянс коучингу й менторингу (GCMA)	Єдність у різноманітті	Створення єдиних глобальних стандартів	Об'єднання трьох ключових асоціацій (ICF, EMCC, AC) для синхронізації стандартів	Сертифікований коуч Глобального альянсу коучингу та менторингу (GCMA Certified Coach).
Міжнародний союз коучів (ICU)	Міжнародна доступність і відкритість	Глобальна коучинг-спільнота, підтримка новачків	Гнучкі програми навчання й сертифікації, орієнтація на співпрацю	Асоційований коуч (Associated Coach), професійний коуч (Professional Coach), професійний майстер коуч (Professional Master Coach), професійний тренер (Professional Trainer), професійний майстер-тренер (Professional Master Trainer).

Джерело: складено автором на основі [2; 4; 5; 8; 10; 11; 12; 17].

чингу більш інтуїтивним і персоналізованим. Вона надає сертифікацію коучів, що відповідають високим стандартам, і пропонує підтримку в професійному розвитку.

До основних етичних принципів і цінностей ICC можна зарахувати гуманістичний підхід, глобальне мислення, розвиток потенціалу людини, орієнтацію на індивідуальність клієнта, підтримку особистісного розвитку коуча через глибоке розуміння внутрішніх процесів клієнта та професійний розвиток через постійну практику й зворотний зв'язок. Окрім цього, принципом діяльності є гуманістичний підхід до розвитку особистості, віра в потенціал людини, глобальна співпраця та культура, поширення коучингу як інструмента змін у світі.

ICC також має систему сертифікації, яка орієнтується на високий рівень підготовки, акцентуючи увагу на компетенціях і гуманістичному підході до коучингу. Курси навчання ICC зазвичай тривають 6–12 місяців і включають теорію, практику та супервізію. Сертифікація отримується після складання екзамену на основі реальних ситуацій коучингу, де кандидати демонструють свої навички через практичні вправи [12].

Всесвітня асоціація бізнес-коучів (Worldwide Association of Business Coaches, WABC) спеціалізується на розвитку коучингу в бізнес-середовищі. WABC підтримує коучів, які працюють з лідерами й організаціями, і пропонує професійну сертифікацію для бізнес-коучів. Має специфічний етичний кодекс для бізнес-коучингу. Принцип діяльності спрямований на професійну ефективність (коучинг має приносити вимірювані результати), доказову практику (використання наукових підходів), організаційну етику та відповідальність, орієнтація на стратегічний розвиток компаній і лідерів, повагу до культури організацій, професійну відповідальність перед бізнесом.

WABC спеціалізується на бізнес-коучингу, тому її сертифікація фокусується на ефективності й результативності в організаціях. Вона пропонує поглиблену сертифікацію для бізнес-коучів: Сертифікований бізнес-коуч (Certified Business Coach, CBC) для коучів, які прагнуть спеціалізуватися на корпоративному та бізнес-коучингу; старший сертифікований бізнес-коуч (Senior Certified Business Coach, SCBC)

для коучів зі значним досвідом у бізнес-середовищі та глибоким розумінням організаційних процесів [17].

Міжнародна асоціація коучингу (International Association of Coaching, IAC) орієнтована на розвиток практики коучингу через глибоке розуміння людини й емоційного інтелекту. Наголошує на майстерності коучів, а не на формальній кількості годин навчання чи практики. Вони фокусуються на реальних досягненнях коучів. Ключові принципами та цінностями є майстерність у коучингу, гуманістичні цінності, універсальність методів, етичність і прозорість, підтримка індивідуального розвитку коуча, орієнтація на практичне застосування знань у роботі з клієнтами.

Міжнародна асоціація коучингу (IAC) не має рівнів сертифікації, як в ICF, але зосереджується на оцінюванні кандидатів за майстерністю. Для отримання сертифікації необхідно продемонструвати реальні досягнення в коучингу, пройшовши сертифікаційний екзамен, й отримати оцінку за майстерність через демонстрацію практичних кейсів [8].

Європейська рада наставництва та коучингу (European Mentoring & Coaching Council, EMCC) підтримує розвиток коучингу й наставництва в Європі, організовує сертифікаційні програми для коучів і наставників, а також активно займається питаннями етики та стандартів професії. Етичний кодекс – це кодекс професійної практики, компетенції коуча/ментора. Активно діє в Європі, підтримує коучинг, менторинг і супервізію. Ключові етичні принципи включають прозорість, розвиток, професіоналізм, етичність. Діяльності EMCC основана на доказовій базі та рефлексивній практиці, постійному професійному розвитку, відповідальності перед суспільством, інклюзивності й партнерстві, збалансованості менторингу та коучингу.

EMCC орієнтується на стандарти в менторингу та коучингу в Європі, має схожу систему сертифікації, як й ICF, але з додатковим акцентом на рефлексивну практику та наукові дослідження. Має кілька рівнів сертифікації: Європейська індивідуальна акредитація (European Individual Accreditation, EIA) для індивідуальних коучів, а також сертифікації для командних коучів і наставників. Рада включає сертифікацію не лише для коучів, а й

для наставників і супервізорів. Вони також мають акредитацію навчальних програм та інститутів. Рівні сертифікації: Foundation level (базовий рівень) для новачків у коучингу; Proficient level (просунутий рівень) для коучів із достатнім практичним досвідом і відповідною теоретичною підготовкою; Master level (рівень майстра) для досвідчених коучів із високим рівнем професійної майстерності [5].

Європейська федерація коучів (European Coach Federation, ECF) є головним регулятором коучингу в Європі. Вона забезпечує навчальні програми й сертифікацію для коучів та активно працює над підвищенням кваліфікації професіоналів у галузі. Ключові принципи й цінності включають визнання високих стандартів коучингу в Європі, підвищення стандартів професійної практики, сприяння особистісному розвитку, доступність якісного коучингу в Європі, повагу до клієнта та його цілей, співпрацю з іншими міжнародними асоціаціями для розвитку коучинг-освіти.

Європейська федерація коучів працює за схожою системою, що й ICF, однак має специфічні вимоги, адаптовані до європейського контексту. Організація сприяє розвитку коучингу на європейському рівні з урахуванням культурних і професійних особливостей регіону. Має три рівні сертифікації: акредитований коуч (Accredited Coach, AC) – базовий рівень сертифікації; професійний коуч (Professional Coach, PC) – середній рівень; майстер-коуч (Master Coach, MC) – найвищий рівень професійної кваліфікації [4].

Асоціація коучів (Association for Coaching, AC) є провідною незалежною та некомерційною професійною організацією, діяльність якої спрямована на просування високих стандартів, передового досвіду й усвідомленості у сфері коучингу на глобальному рівні. Мета організації – надихати, підтримувати й розвивати майстерність у коучингу, сприяти професійному зростанню коучів і створювати сталий позитивний вплив на життя окремих людей, організацій і суспільства загалом.

Основні завдання та принципи AC: сприяти освіті й упровадженню передових практик у сфері коучингу, розробляти й реалізовувати цільові маркетингові ініціативи, які сприяють зростанню професії, демонструвати від-

повідальність та авторитетність, виступаючи прикладом коучингового підходу, заохочувати відкритий обмін досвідом, створюючи простір для професійного діалогу, співпрацювати на міжнародному рівні, будуючи стратегічні альянси та професійні зв'язки, що розширюють можливості для членів асоціації й розвитку всієї професії.

AC зосереджена на підтримці етичних стандартів і розвитку практики коучингу в різних сферах. Вимагається проходження теоретичних і практичних тестувань, а також етичних оцінок. Велика увага до етичних стандартів та активної участі в коучинговій спільноті.

Рівні сертифікації в Асоціації коучів (AC): акредитований коуч (Accredited Coach AC) – для коучів-початківців, які вже мають базову підготовку та практичний досвід; старший акредитований коуч (Senior Accredited Coach) – для досвідчених фахівців, які мають глибшу практику, вищу кваліфікацію й демонструють сталий професійний розвиток [2].

Глобальний альянс коучингу та менторингу (Global Coaching & Mentoring Alliance, GCMA) – це альянс трьох великих організацій, а саме: Міжнародна федерація коучів, Європейська рада наставництва та коучингу й Асоціація коучів, тому їхня сертифікація орієнтована на визнання глобальних стандартів коучингу та менторингу. Міжнародна організація, що об'єднує коучів і наставників зі всього світу для розвитку їхніх навичок і підвищення ефективності роботи з клієнтами в різних сферах. Етичний кодекс – це узгодження етичних підходів між організаціями.

Принцип діяльності: глобальна гармонізація стандартів, співпраця провідних організацій, взаємна повага до методів, розвиток професії на міжнародному рівні.

Мета Глобального альянсу коучингу та менторингу не в сертифікації, а в узгодженні глобальних стандартів коучингу. Але альянс має сертифікат, а саме GCMA Certified Coach – Сертифікований коуч Глобального альянсу коучингу та менторингу. Це сертифікація, яка відповідає вимогам ICF, EMCC та AC. Це міжнародний уніфікований стандарт, підтримується трьома топ-організаціями

Міжнародний союз коучів (International Coaches Union, ICU) підтримує коучів через освіту, сертифікацію та створення сприятли-

вого середовища для розвитку коучингової практики. Вони працюють над забезпеченням високих етичних стандартів у коучингу. Міжнародний союз сертифікованих коучів створений на основі об'єднання різних центрів і навчальних організацій, які проводять коучингові програми. Його діяльність спрямована на підтримання високих стандартів у навчанні коучів і постійний розвиток професії коуча. Підхід ICU до коучингу ґрунтується на класичних визначеннях таких визнаних авторитетів у сфері коучингу, як Тімоті Голві, сер Джон Вітмор, Томас Леонард і Лаура Вітворт.

Мета – це створення комфортного, сприятливого середовища для розвитку в усіх сферах життя – від професійної діяльності до сімейних взаємин. Основна концепція ICU: назва організації не лише є аббревіатурою, а й глибоким символом – «I see you» (англ. «Я бачу тебе»), що означає: «Я поважаю тебе», «Я визнаю тебе», «Я приймаю тебе таким, яким ти є». Це підкреслює гуманістичну основу підходу ICU до коучингу – бачити цінність у кожній людині.

Основною місією ICU є участь у створенні, завдяки коучингу, середовища, яке буде комфортним і водночас допоможе стимулювати

розвиток людини й людства, допоможе розвитку емпатії, самосвідомості, усвідомленого лідерства та співпраці. Професійний коучинг ICU є інструментом для реалізації цієї місії, тобто стимулює розвиток людини, допомагає їй навчитися самостійно думати, краще розуміти себе та свої пріоритети, полегшує рух до важливих для людини цілей, причому так, щоб цей рух також був максимально комфортним і приносив задоволення.

Принцип діяльності ICU: людяність і гармонійний розвиток, етична взаємодія з клієнтом, прозорість професійних дій, підтримка професійної ідентичності коуча. ICU надає сертифікацію для коучів, які хочуть працювати в межах міжнародних стандартів. Одна сертифікація на основі навчання, практики, супервізії. Коучі отримують сертифікацію після підтвердження своїх навичок у реальних умовах через супервізії та практичну роботу [10; 11].

Кожна з коуч-організацій має особливості, які притаманні тільки їй і відрізняють її серед інших (таблиця 2).

При вивченні різних міжнародних коучингових спільнот виділено спільні характеристики, які представлені на рисунку 1.

Таблиця 2

Основні відмінності між провідними міжнародними коучинговими асоціаціями

Коучингова асоціація	Відмінність
Міжнародна федерація коучів (ICF)	Найбільш визнана у світі. Має розвинену систему сертифікації (ACC, PCC, MCC). Сильний акцент на компетенції та етичний комітет
Міжнародна коучингова спільнота (ICC)	Робить акцент на цілісності особистості коуча та глобальності підходу. Відкрита до коучів із різним бекграундом
Всесвітня асоціація бізнес-коучів (WABC)	Фокусується виключно на бізнес-коучингу. Етика орієнтована на організаційне середовище
Міжнародна асоціація коучингу (IAC)	Відрізняється тим, що оцінює коуча за реальними навичками, а не за годинами навчання. Акцент на майстерності
Європейська федерація коучів (ECF)	Європейський контекст, акцент на етичну практику в межах законодавства ЄС
Європейська рада наставництва та коучингу (EMCC)	Пропонує комплексний підхід до коучингу й менторингу. Має модель компетентностей і спільний кодекс з АС
Асоціація коучів (АС)	Приділяє велику увагу етичній рефлексії як частині професійного зростання. Партнер EMCC у розробленні спільного кодексу
Глобальний альянс коучингу та менторингу (GCMA)	Не сертифікує прямо, а об'єднує провідні асоціації (ICF, EMCC, АС). Має Глобальний кодекс етики, який узгоджує різні стандарти
Міжнародний союз коучів (ICU)	Акцентує увагу на створенні глобальної спільноти професіоналів у сфері коучингу шляхом формування сприятливого середовища взаємної підтримки, що стимулює емпатію, свідоме лідерство, самосвідомість і співпрацю

Джерело: складено автором на основі [2; 4; 5; 8; 10; 11; 12; 17].

Рис. 1. Спільні ознаки провідних міжнародних коучингових спільнот

Джерело: складено автором на основі [2; 4; 5; 8; 10; 11; 12; 17].

Мета – підвищення якості коучингу, підтримка особистісного розвитку та професіоналізації коучів. Етичні принципи: конфіденційність, чесність, повага до клієнта, відповідальність, професійна добросовісність. Сертифікація ґрунтується на принципі, що всі мають чи підтримують системи сертифікації/акредитації коучів або навчальних програм. Розвиток коуча відбувається у вигляді заохочення безперервного навчання, супервізії, підвищення кваліфікації. Велике значення має глобальність (міжнародний масштаб діяль-

ності, присутність у різних країнах, мережа учасників); повага до різноманіття (визнання унікальності кожної людини, її потреб, культурного контексту) і повага до клієнта (визнання автономії, гідності й унікальності особистості).

Висновки. У наш час активно розвивається коуч-підтримка. У всьому світі відкриваються нові міжнародні асоціації, кожна з яких має свої принципи, критерії кваліфікації й етичний кодекс. Серед провідних організацій (асоціації, союзи та федерації), які встановлюють стандарти професійної діяльності коучів у всьому світі, розглянуто такі як Worldwide Association of Business Coaches (WABC), International Coaching Council (ICC), International Coach Federation (ICF), International Association of Coaching (IAC), Certified Coaches Federation (CCF), European Coaching Institute (ECI), International Guild of Coaches (IGC), International Coach Union (ICU). Разом із тим визначено спільні методологічні основи, аксіологічні й етичні засади, які забезпечують єдність коуч-підходу.

Перспективи подальшого дослідження повинні бути спрямовані на вивчення того, як різні професійні й етичні стандарти впливають на рівень задоволення потреб клієнтів коучингу та результати коуч-підтримки, що дасть змогу вдосконалити критерії якості роботи коучів і їхню професійну самореалізацію в контексті тієї чи іншої коучингової спільноти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міжнародна Академія Професійного Коучингу. Компетенції коуча ICF. 2024. <https://www.coaching-academy.online/kompetenciyi-koucha-icf>.
2. Association of Coaching. <https://www.associationforcoaching.com/>.
3. Barnett J.E., Dattilio F.M. The importance of board certification in psychology: A 25 year retrospective. *Professional Psychology: Research and Practice*. 2025. Vol. 56(1). P. 33–42. <https://doi.org/10.1037/pro0000590>.
4. European Coaching Institute (ECI). <https://eurocoach.eu/?lang=en>.
5. European Mentoring & Coaching Council (EMCC). <https://www.emccglobal.org/>.
6. Gebhardt J. Quagmires for Clinical Psychology and Executive Coaching? *Ethical Considerations and Practice Challenges*. *American Psychologist*. 2016. Vol. 71(3). P. 216–235. <http://dx.doi.org/10.1037/a0039806216>.
7. Hovey J.D., Wal J.R., Jackson A.P., Meyers J.H., O'Connor N., Peterson D., Haugh J.A., Manship G.E. Accreditation value survey: Training directors' perspectives on the value of American Psychological Association (APA) accreditation. *Training and Education in Professional Psychology*. 2025. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/tep0000512>.
8. International Association of Coaching (IAC). <https://certifiedcoach.org/>.
9. International Coach Federation (ICF). <https://coachingfederation.org/>.
10. International Coach Union (ICU). <https://www.coachunion.org/>.
11. International Coaches Union Association (ICUA). <https://coachunion.com/>.
12. International Coaching Community. International Coaching Certification. <https://internationalcoachingcommunity.com/>.

13. Kononenko S., Savchenko V., Kononenko L. Problems and prospects of development of standardization and certification processes in Ukraine in the context of Eurointegration. *Scientific Innovations and Advanced Technologies*. 2023. Vol. 10(24). P. 578–588. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10\(24\)-578-588](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10(24)-578-588).
14. Larionov S., Matsehora Ya. Prospects for certification of practical psychologists in the security and defense sector. *Psychological and pedagogical problems of professional education and patriotic education of the personnel of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine* : Materials of the annual all-Ukrainian scientific and practical conference. Kharkiv : Kharkiv National University of Internal Affairs, 2019. P. 138–142.
15. O’Riordan S., Palmer S. Global activity in the education and practice of coaching psychology. *Handbook of Coaching Psychology*. 2018. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315820217-47/global-activity-education-practice-coaching-psychology-siobhain-riordan-stephen-palmer>.
16. Voloshyna O. The problem of psychologist certification: A comparative analysis of international experience. *Scientific Studios on Social and Political Psychology*. 2024. Vol. 30(1). P. 6–15. <https://doi.org/10.61727/sssppj/1.2024.06>.
17. Worldwide Association of Business Coaches (WABC). <https://wabccoaches.com/>.

REFERENCES:

1. International Academy of Professional Coaching (2024). Kompetentsyy koucha ICF [ICF Coach Competencies]. <https://www.coaching-academy.online/kompetencyi-koucha-icf/> [in Ukrainian].
2. Association of Coaching. <https://www.associationforcoaching.com/> [in English].
3. Barnett, J.E., & Dattilio, F.M. (2025). The importance of board certification in psychology: A 25 year retrospective. *Professional Psychology: Research and Practice*, 56(1), 33–42. <https://doi.org/10.1037/pro0000590> [in English].
4. European Coaching Institute (ECI). <https://eurocoach.eu/?lang=en> [in English].
5. European Mentoring & Coaching Council (EMCC). <https://www.emccglobal.org/> [in English]. [in English].
6. Gebhardt, J. (2016). Quagmires for Clinical Psychology and Executive Coaching? Ethical Considerations and Practice Challenges. *American Psychologist*, 71(3), 216–235. <http://dx.doi.org/10.1037/a0039806216> [in English].
7. Hovey, J.D., Wal, J.R., Jackson, A.P., Meyers, J.H., O’Connor, N., Peterson, D., Haugh, J.A., & Manship, G.E. (2025). Accreditation value survey: Training directors’ perspectives on the value of American Psychological Association (APA) accreditation. *Training and Education in Professional Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/tep0000512> [in English].
8. International Association of Coaching (IAC). <https://certifiedcoach.org/> [in English].
9. International Coach Federation (ICF). <https://coachingfederation.org/> [in English].
10. International Coach Union (ICU). <https://www.coachunion.org/> [in English].
11. International Coaches Union Association (ICUA). <https://coachunion.com/> [in English].
12. International Coaching Community. International Coaching Certification. <https://internationalcoachingcommunity.com/> [in English].
13. Kononenko, S., Savchenko, V., & Kononenko, L. (2023). Problems and prospects of development of standardization and certification processes in Ukraine in the context of Eurointegration. *Scientific Innovations and Advanced Technologies*, 10(24), 578–588. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10\(24\)-578-588](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-10(24)-578-588) [in English].
14. Larionov, S., & Matsehora, Ya. (2019). Prospects for certification of practical psychologists in the security and defense sector. In *Psychological and pedagogical problems of professional education and patriotic education of the personnel of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: Materials of the annual all-Ukrainian scientific and practical conference* (pp. 138–142). Kharkiv: Kharkiv National University of Internal Affairs [in English].
15. O’Riordan, S., & Palmer, S. (2018). Global activity in the education and practice of coaching psychology. *Handbook of Coaching Psychology*. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315820217-47/global-activity-education-practice-coaching-psychology-siobhain-riordan-stephen-palmer> [in English].
16. Voloshyna, O. (2024). The problem of psychologist certification: A comparative analysis of international experience. *Scientific Studios on Social and Political Psychology*, 30(1), 6–15. <https://doi.org/10.61727/sssppj/1.2024.06> [in English].
17. Worldwide Association of Business Coaches (WABC). <https://wabccoaches.com/> [in English].

Дата надходження статті: 31.07.2025

Дата прийняття статті: 26.08.2025

Опубліковано: 27.10.2025